

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie sędziego Sądu Okręgowego w [...] K. C.
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu
w dniu 21 czerwca 2023 r.,
wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych
z dnia 7 lutego 2023 r.,
o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego X.Y.
od rozpoznania sprawy II ZZ 6/22
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o
ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2023, poz. 217; dalej - u.s.p.).

p o s t a n o w i ł

wniosku nie uwzględnić

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych złożył wniosek o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego X.Y. od udziału w sprawie II ZZ 6/22 dotyczącej sędziego Sądu Okręgowego w [...] K. C., której przedmiotem było zawieszenie tego sędziego w czynnościach służbowych oraz obniżenie mu wysokości wynagrodzenia.

Wnioskodawca podniósł, że w sprawie tej miał orzekać Sąd Najwyższy w składzie z udziałem sędzi X.Y., która wyraziła już swój pogląd w sprawie. Podstawą do takiego zapatrywania był fakt, że sędzia ta brała udział w wydaniu przez Sąd Najwyższy, w składzie jednoosobowym, postanowieniu z dnia 17 listopada 2022 r., wstrzymującym

wykonanie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2022 r. o zawieszeniu sędziego K. C. w czynnościach służbowych oraz obniżeniu wysokości jego wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia, co miało podważać jej bezstronność. Ponadto, wnioskodawca podniósł, że sędzia X.Y. w uzasadnieniu postanowienia wyraziła swój pejoratywny stosunek do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, nie precyzując na czym miał on polegać. Zarzucił jej manipulację faktami, zakwestionowanie konstytucyjnego porządku Rzeczypospolitej Polskiej poprzez podpisanie oświadczenia odmawiającego wykonywania czynności orzeczniczych z sędziami Sądu Najwyższego powołanymi na urząd na podstawie wniosku KRS ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, fakt powołania na pierwszy urząd sędziego w dniu 16 stycznia 1986 r. przez Radę Państwa Polskiego Rzeczypospolitej Ludowej, oświadczenie poprzez złożenie podpisu, że popiera co najmniej niestosowne w treści oświadczenia sędziów Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie przeniesienia trzech sędziów tego sądu, wykonywanie czynności orzeczniczych jednoosobowo w sprawach o sygn. akt II ZO 46/22 i II ZO 60/22 wbrew treści art. 110 § 1 pkt 1 lit. b) i pkt 2 u.s.p., nieodpowiednie zachowanie w sprawach o sygn. akt I ZSK 16/22, II ZO 46/22 i II ZO 60/22 poprzez niedopuszczenie do udziału w posiedzeniach Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych w osobie P.R.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie jest zasadny.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k., sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Treść powołanego przepisu, dla stwierdzenia podstawy wyłączenia sędziego, wymaga istnienia określonej kategorii okoliczności, która, jeżeli zestawić ją z przedmiotem rozstrzygnięcia w określonej sprawie, prowadzi do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego, mającego ją rozstrzygnąć. Oznacza to, że pomiędzy podnoszonymi okolicznościami, które powinny mieć charakter rzeczywisty i obiektywny, a rozstrzygnięciem konkretnej sprawy musi zachodzić związek

funkcjonalny, pozwalający na możliwości wyprowadzenia z nich wniosku o istnieniu uzasadnionej wątpliwości co do braku bezstronności w rozstrzygnięciu tej sprawy, a więc o potencjalnie możliwym rozstrzygnięciu na korzyść jednej ze stron, bez uzasadnionych podstaw.

Żadna z okoliczności podniesionych we wniosku Zastępcy Rzecznika Sędziów Sądów Powszechnych nie przemawia jednak za zasadnością jego wniosku.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że wydanie postanowienia z dnia 17 listopada 2022 r., wstrzymującego wykonanie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2022 r., nie stanowiło przejawu poglądu sędzi X.Y. w głównej sprawie dotyczącej sędziego K. C. W uzasadnieniu postanowienia brak jest bowiem merytorycznych odniesień do problematyki sprawy, a uzasadnienie to traktuje wyłącznie o rozumieniu instytucji zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych oraz obniżenia wysokości jego wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia, jak również o doniosłości treści art. 107 u.s.p., w szczególności § 3 pkt 1, dodanego ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. nowelizującą ustawę Prawo o ustroju sądów powszechnych, która weszła w życie 15 lipca 2022 r. (Dz.U. poz. 1259). Przesłanka decyzji o wstrzymaniu wykonania uchwały również została w tym postanowieniu rozważona z zastrzeżeniem, że decyzja merytoryczna w sprawie zostanie podjęta po rozpoznaniu wniesionych zażaleń.

Odnosnie do zarzutu podejmowania jednoosobowo czynności orzeczniczych w sprawach o sygn. akt II ZO 46/22 i II ZO 60/22, zauważyć należy, że zgodnie z art. 110 § 1 pkt 1 lit. b) i pkt 2 u.s.p. w sprawach dyscyplinarnych sędziów orzeka w pierwszej i drugiej instancji Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego. Z treści tego przepisu należy wywodzić, że przewidziany w nim skład dotyczy sądu orzekającego „w sprawie dyscyplinarnej”, a więc w sprawie, której przedmiotem jest odpowiedzialność dyscyplinarna. Oznacza to, że Sąd Najwyższy w składzie przewidzianym w art. 110 § 1 pkt 1 lit. b) i pkt 2 u.s.p. orzeka jedynie wówczas, gdy decyduje o przedmiocie całej sprawy, w jej głównym nurcie, a więc o odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego sędziego. Przepisy te nie mają zastosowania do składu Sądu Najwyższego rozpoznającego w I instancji na posiedzeniu kwestie wypadkowe, incydentalne, a więc nie rozstrzygające przedmiotu sprawy głównej. W takich sytuacjach Sąd Najwyższy

w postępowaniu dyscyplinarnym orzeka w składzie wynikającym z art. 128 u.s.p. w zw. z art. 30 § 1 k.p.k. W postępowaniu dyscyplinarnym sędziów w II instancji, Sąd Najwyższy orzeka na posiedzeniu w kwestiach incydentalnych również w składzie wynikającym z treści art. 128 u.s.p. w zw. z art. 30 § 1 k.p.k., chyba że rozpoznaje na tym forum środek odwoławczy od orzeczenia wydanego w I instancji przez sąd dyscyplinarny, który orzekał w składzie przewidzianym w art. 110 § 1 lit. a) lub b) u.s.p. Takie stanowisko Sąd Najwyższy wyraził w postanowieniu z 17 maja 2023 r., II ZO 76/22 i jak się wydaje jest ono dość powszechnie prezentowane w praktyce orzeczniczej Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej. Niezależnie jednak od tego, gdyby nawet nie podzielać przedstawionego poglądu, nie sposób znaleźć związek pomiędzy rozpoznawaniem spraw określonej kategorii w określonym składzie oraz ewentualną wątpliwością co do bezstronności sędzi X.Y. w rozpoznaniu wskazanej wyżej sprawy, a więc w istocie podejrzeniem, że zostanie rozstrzygnięta w określony sposób.

Zarzuty pejoratywnego stosunku sędzi X.Y. względem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, manipulacją faktami, jak i niedopuszczenie do udziału w posiedzeniach Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych w osobie P.R. również nie zasługują na uwzględnienie z uwagi na fakt, że pierwsze dwa z nich nie zostały poparte żadnymi dowodami, trzeci natomiast nie dotyczy biorącego udziału w sprawie, będącego jednocześnie wnioskodawcą, Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych w osobie M.L. Nie został również wykazany ewentualny związek, jaki miałby istnieć pomiędzy sugerowanymi zachowaniami, a wątpliwościami co do bezstronności.

Powołanie na pierwszy urząd sędziego X.Y. w dniu 16 stycznia 1986 r. przez Radę Państwa Polskiego Rzeczypospolitej Ludowej, nie może również prowadzić do wątpliwości co do jej bezstronności. Wątpliwości te muszą bowiem wynikać z pewnych okoliczności faktycznych, np. zachowania sędziego wyrażającego swój stosunek do sprawy, nie zaś z regulacji prawnych konstytuujących ustrój sądownictwa. Nie sposób również uznać, by instytucja z art. 41 § 1 k.p.k. mogła być wykorzystywana jako narzędzie kontroli związane z procesem powołania na stanowisko sędziego. Wyrażane, także w orzecnictwie, poglądy prawne tego rodzaju, zdaniem Sądu Najwyższego, nie zasługują

na akceptację, gdyż dowodzą jedynie instrumentalnego wykorzystania art. 41 § 1 k.p.k. do celów, którym ten przepis nie służy.

Kwestia oświadczenia sędziów Sądu Najwyższego, na które powołuje się wnioskodawca, nawet postrzeganego w kategoriach uchybienia regulacjom ustrojowym w kontekście wymogu zachowania drogi służbowej, nie wykazuje również związku z kwestią bezstronnego rozpoznania sprawy II ZZ 6/22, gdyż dotyczy ona zawieszenia sędziego w czynnościach, nie zaś orzekania w określonych składach, czy też przeniesienia sędziów do innego wydziału, względnie ukształtowania składu Krajowej Rady Sądownictwa.

Z tych względów, nie podzielając stanowiska wnioskodawcy, Sąd Najwyższy orzekł jak wyżej.

[M. T.]

[ms]